

Halyomorpha halys Stål (Καφέ Μαρμωρωμένο Σκαθάρι)

Автор(и): Иванка Иванова, гл. експерт ентомолог в ЦЛКР

Дата: 18.03.2019 Брой: 3/2019

Το εισβλητικό είδος καφέ μαρμαρωτό αγριομύτη *Halyomorpha halys* Stål προέρχεται από την Ασία – Κίνα, Ιαπωνία, Κορέα και Ταϊβάν. Ανιχνεύτηκε για πρώτη φορά στις ΗΠΑ, στην Πενσυλβάνια το 1990. Μέχρι το 2013 το έντομο είχε ήδη εγκατασταθεί σε 41 πολιτείες των ΗΠΑ. Από το 1993 σε πολλά λιμάνια του Καναδά, *H. halys* έχει αναχαιτιστεί σε αποστολές από την Κίνα, την Ιαπωνία, την Κορέα και τις ΗΠΑ. Το 2010 εγκαταστάθηκε στην επαρχία του Οντάριο. Αργότερα εγκαταστάθηκε στη Νέα Ζηλανδία και την Αυστραλία, σε μέρη της Νότιας Αμερικής και στο νότιο τμήμα της Αφρικής. Στην Ευρώπη αναφέρθηκε επίσημα για πρώτη φορά στο καντόνι της Ζυρίχης (Ελβετία) το 2007. Σύμφωνα με το CABI, στην Ευρώπη απαντάται στην Αυστρία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, τη Γεωργία, την Ιταλία, την Ισπανία, τη Σλοβακία, τη Σερβία, τη Σλοβενία, τη Ρωσία, την Τουρκία, την Κροατία, τη Γαλλία, την Τσεχία. Αναφέρθηκε για πρώτη φορά στη Βουλγαρία από τον Αναπλ. Καθ. Δρ. Νικόλαϊ

Σίμοβ. Το ανακάλυψε στη Σόφια, στον Κήπο Κνιάζεφσκα τον Σεπτέμβριο του 2016. (δημοσίευση στο «Ecologica Montenegrina»).

Φυτά ξενιστές

Περισσότερα από 100 είδη φυτών έχουν αναφερθεί ως ξενιστές του καφέ μαρμαρωτού αγριομούτη. Ανάμεσα σε δασικά είδη προσβάλλει κεράσια, ροδάκινα, δαμάσκηνα, αχλάδια, μήλα, αμπέλια, καρυδιές, φουντουκίες, αϊλανθό, κατάλπα, παυλωνία, κέρκις. Ανάμεσα σε γεωργικές καλλιέργειες προσβάλλει καλαμπόκι, σόγια, ντομάτες, πιπεριές, μπάμιες, μελιτζάνες και άλλα. Στην Ευρώπη, ο κατάλογος των φυτών ξενιστών περιλαμβάνει 51 είδη από 32 οικογένειες, συμπεριλαμβανομένων εξωτικών ειδών.

Περιγραφή

Ο καφές μαρμαρωτός αγριομούτης ποικίλλει σε μέγεθος (12–17 mm σε μήκος και 7–10 mm σε πλάτος) και χρώμα (καφετιά μαρμαρωτή ράχη με πυκνή στίξη). Τα αυγά είναι λεία, ανοιχτόχρωμα, 1,3 επί 1,6 mm, τοποθετημένα σε ομάδες των 20–30. Τα νύμφα πρώτου σταδίου έχουν χρώμα μαύρο έως κοκκινωπό-πορτοκαλί. Υπάρχουν 5 νυμφικά στάδια.

Βιολογία

Στη νότια Κίνα ο καφές μαρμαρωτός αγριομούτης έχει 5 γενιές, στην περιοχή του μέσου Ατλαντικού των ΗΠΑ – 2 γενιές, και στην Ελβετία – 1. Εμφανίζονται ενήλικα σε διαπαύση διαχείμασης ανάλογα με τη θερμοκρασία από τις αρχές Μαρτίου έως τον Απρίλιο. Ο αριθμός των γενεών εξαρτάται από τις θερμοκρασίες. Για μία γενιά στους 30°C, απαιτούνται 32–35 ημέρες. Έχει διαπιστωθεί ότι τα νύμφα πρώτου σταδίου παραμένουν συγκεντρωμένα γύρω από τα αυγά, αλλά τα μεγαλύτερα νύμφα κινούνται σχετικά γρήγορα (νύμφα τρίτου και πέμπτου σταδίου σε ποώδη βλάστηση διένυσαν 1,3 έως 2,6 m σε 30 λεπτά). Η ζημιά είναι παρόμοια με αυτή που προκαλούν άλλα αγριομούτηδες από την οικογένεια Pentatomidae. Όταν τρέφονται σε φρούτα όπως ροδάκινα, βερίκοκα και μήλα προκαλούν εσοχές, παραμορφώσεις, και σε περίπτωση μεταγενέστερης επίθεσης προς το τέλος της περιόδου ανάπτυξης – φελλώδη κηλίδες. Η τροφή μπορεί επίσης να προκαλέσει αποβολή και θάνατο καρπών και σπόρων. Παρόμοιες ζημιές προκαλούνται σε ντομάτες και πιπεριές.

Κατά την αναζήτηση χώρων διαχείμασης το έντομο μπορεί να εισέλθει σε κατοικίες, αποθήκες, να κρυφτεί κάτω από βαλίτσες, ρούχα, οικοδομικά υλικά και άλλα.

Ελέγχος

Είναι απαραίτητο να χρησιμοποιηθούν παγίδες για τον προσδιορισμό της παρουσίας του εντόμου και στη συνέχεια να εφαρμοστούν εντομοκτόνα για έλεγχο. Στις ΗΠΑ, για έλεγχο χρησιμοποιούνται νεονικοτινοειδή και πυρεθροειδή. Στη Γεωργία έχουν χρησιμοποιηθεί με επιτυχία εντομοκτόνα με την ενεργή ουσία βιφενθρίνη. Πρόσφατες μελέτες στις ΗΠΑ έχουν δείξει πολύ καλή επίδραση από τη χρήση παγίδων «προσέλκυσης και εξόντωσης». Οι απώλειες που προκαλούνται από τον καφέ μαρμαρωτό αγριομούτη έχουν μειωθεί από 2 έως 7 φορές. Στην Ιταλία, σε δοκιμές σε περιβόλια νεκταρινιών και μηλιών, πολύ καλά αποτελέσματα επιτεύχθηκαν με τη χρήση δικτύων προστασίας από χαλάζι.